

Remissvar från:
Uppdragsarbetarförbundet
Org. nr. 802552-6925

Remissvar över betänkandet SOU 2026:3

- Genomförande av plattformsdirektivet

Uppdragsarbetarförbundets övergripande bedömning

Vi är grunden positiva till plattformsdirektivet och dess införande i svensk rätt genom en ny lag. Det ges nu ökade möjligheter för plattformsarbetare att kategoriseras som arbetstagare. Plattformsarbetare får dessutom ett ökat skydd gällande personlig integritet och lagstadgad rätt att kunna kommunicera med kollegor utan arbetsgivarens insyn. Plattformsföretagen får inte heller automatisera sådant som är viktigt för plattformsarbetstagen, som tex en uppsägning av avtalet.

Det vi dels saknar är flexibilitet och möjlighet att i kollektivavtal anpassa efter aktuell verksamhet då lagen är i stort sett tvingande. Vi ser också att presumtionsregeln och fastställsetalan i praktiken kan vara svår för den enskilda plattformsarbetaren att använda.

Vi är tveksamma till vissa delar av lagförslaget som kan leda till utökad administration och kostnader för digitala plattformsföretag utan att konkret gynna uppdragsarbetarna.

Uppdragsarbetarförbundets synpunkter på utvalda paragrafer

1 Kap. 4§ Avvikelse i kollektivavtal

Vi tycker att det är problematiskt att det finns en avsaknad av flexibilitet då det ges alltför lite utrymme för arbetsmarknadens parter att enligt den svenska modellen kunna anpassa efter aktuell verksamhets behov inom ramen för ett kollektivavtal.

Vår erfarenhet av uppdragsarbete är att det berör så många olika typer av branscher att det krävs ett visst mått av flexibilitet - högre flexibilitet än vad den nya lagen ger utrymme för. Det är därför problematiskt att endast två av lagens paragrafer är semidispositiva.

2 kap. 1§ Rättslig presumtion

Presumtionsregeln riskerar att bli svår att tillämpa i praktiken. Detta ställer krav på att den som arbetar via en plattform själv måste initiera en process. Vi ser att det finns en stor risk att många inte vågar eller saknar resurser för att ta detta steg eftersom det finns en risk att personen då förlorar möjlighet till arbete.

2 kap. 3§ En av anledningarna till framtagandet av direktivet beror bland annat på att man sett människor felaktigt kategoriseras som företagare - trots att de är arbetstagare - och därför gått miste om rätten till de olika socialförsäkringssystemen i medlemsländerna.

Arbetstagarbegreppet är fortfarande diffust i Sverige. Utredaren har inte fått uppgiften att klargöra något som ofta skapar problem för uppdragsarbetare gällande förhållandet till exempelvis A-kassa. Att den nya lagens definitioner inte kan ge vägledning gällande rätten till socialförsäkringarna är dessutom särskilt reglerad i paragrafen.

Vi anser att man än en gång har missat en möjlighet att skapa en ökad trygghet för landets uppdragsarbetare som år efter år växer i antal. Som exempel ser vi ett stort antal egenanställda - som trots förslaget till helt ny lagstiftning - inte får någon klarhet gällande ett av de största problemen de möter; rätten till socialt skyddsnät via socialförsäkringarna.

2 kap. 5§ Fastställsetalan

Detta är alldeles för otydligt. Det behövs i lagen en konkret ordning för hur detta ska gå till så att ansvaret för hur fastställsetalan ska ske inte hamnar på individen.

Uppdragsarbetarförbundet

Kontakt: info@uppdragsarbetarforbundet.se

www.uppdragsarbetarforbundet.se